

Inhoudstafel

De auteurs 7

Voorwoord 9

Eerste deel Het beroep van psycholoog

1. Vakgebied van de psychologie 13

Karel De Witte

2. De bescherming van de titel van psycholoog 19

Marc Van Overstraeten

I. De omvang van de bescherming van de titel 21

II. De voorwaarden om de titel te mogen dragen 23

A. Een diploma zoals vermeld in de wet 23

B. De inschrijving op de lijst die bijgehouden wordt door de Psychologencommissie 25

C. De strafrechtelijke sancties bij de voorwaarden 27

III. De gevolgen van het dragen van de titel 28

3. De deontologische code voor psychologen 31

Emily Vranken en Marie-Caroline de Mûelenaere

I. Het ontstaan van de deontologische code 31

A. Goedkeuring van een koninklijk besluit 31

B. De oprichting van tuchtorganen 34

II. De inhoud van de deontologische code 36

A. De algemene bepalingen 36

1. *Het toepassingsgebied van de code* 37

2. *De finaliteit van de code* 37

3. *De interpretatie van de deontologische bepalingen* 38

B. De algemene principes 39

1. *De eerbiediging van de waardigheid en de rechten van de persoon* 39

2. *De verantwoordelijkheid van de psycholoog* 40

3. *De competentie van de psycholoog* 41

4. *De integriteit en de eerlijkheid van de psycholoog* 43

III. De deontologische code in de praktijk	44
A. Een proces dat verder gaat dan klakkeloos regels toepassen	44
B. Drie jaar deontologische code: een stand van zaken	46
4. Het beroepsgeheim van de psychologen	49
<i>Géraldine Mathieu en Claire Rommelaere</i>	
I. Beginselen	49
II. Criteria voor de plicht van het beroepsgeheim: opleiding versus opdracht	51
III. Geheim, discretie, vertrouwelijkheid... Synoniemen?	53
IV. Enkele bedenkingen	54
A. Competentie van de tijdelijke beheerder	54
B. Statuut van de uitzondering voor een getuigenis	55
C. Draagwijdte van de artikelen 422 <i>bis</i> en 458 <i>bis</i> van het Strafwetboek	55
D. Iedereen wordt geacht de wet te kennen...	56
5. De psycholoog als onderneming	57
<i>Laura Boddez en Stefaan Callens</i>	
I. Precontractuele informatieverplichting	57
A. Ten overstaan van elke cliënt	58
B. Ten overstaan van de consument	61
II. Prijsaanduiding	62
III. Reclame	63
A. Ten overstaan van elke cliënt	63
B. Ten overstaan van de consument	65
IV. Overeenkomst	67
A. Met een cliënt	67
B. Met een consument	67
1. Interpretatie van de overeenkomst	67
2. Terugbetaling in geval van oneerlijke beroepspraktijk	67
3. Verbod op voorlegging wisselbrief	68
4. Verbod op aanrekening telefoonoproepen	68
5. Aanrekening van een hogere vergoeding	68
6. Aanrekening kosten voor gebruik betaalmiddel	68
7. Overeenkomsten op afstand en buiten de gebruikelijke plaats van beroepsuitoefening gesloten overeenkomsten	68
8. Onrechtmatige bedingen	72
9. Bestelbon	76
10. Bewijsstuk	77
11. Stilzwijgende verlenging van de overeenkomst	77
V. Oneerlijke beroepspraktijken	77
A. Jegens een niet-consument	77

B. Jegens een consument	78
1. Misleidende beroepspraktijken	79
2. Agressieve beroepspraktijken	83
6. De dossiervorming door de psycholoog in het licht van de Wet Verwerking Persoonsgegevens	85
<i>Laura Boddez en Stefaan Callens</i>	
I. De verwerking van persoonsgegevens in het algemeen	85
A. Toepassingsgebied (art. 3 WVP)	85
B. De verantwoordelijke voor de verwerking	86
C. Algemene vereisten voor een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens (art. 4 WVP)	87
D. Recht op informatie (art. 9 WVP)	88
E. Recht op toegang (art. 10 WVP)	90
F. Recht op verbetering van onjuiste persoonsgegevens en verzet (art. 12 WVP)	91
G. Vertrouwelijkheid en beveiliging van de verwerking (art. 16 WVP)	92
H. Aangifte bij de Privacycommissie (art. 17 WVP)	94
I. Gebruik van gegevens voor statistische doeleinden en wetenschappelijk onderzoek	94
II. De verwerking van gezondheidsgegevens in het bijzonder	95
A. Principeel verbod, maar elf uitzonderingen (art. 7 WVP)	95
B. Bijkomende maatregelen voor de verantwoordelijke voor de verwerking	97
C. Afzonderlijk recht op toegang	97
D. Implicaties wanneer een psycholoog een instelling waarvoor hij werkte, verlaat	98
III. Naar een Europese Verordening Gegevensbescherming in 2018	99
A. Schriftelijke informatieverstrekking	99
B. Register en functionaris gegevensbescherming	99
C. Gegevensbeschermingseffectbeoordeling	100
D. Meldingsplicht inbreuk i.v.m. persoonsgegevens	100
E. Administratieve geldboetes	100
7. Honoraria	101
<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
8. BTW	105
<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
I. Geen vrijstellingen gebaseerd op de hoedanigheid van de dienstverstrekker	105

II.	Vrijstelling op basis van de aard van de verleende dienst	106
A.	Diensten die nauw samenhangen met ziekenhuisverpleging	107
B.	Diensten die nauw samenhangen met maatschappelijk werk	107
C.	Diensten betreffende onderwijskeuze en gezinsvoorlichting	108
D.	Cultuur: diensten als voordrachtgever aan organisatoren van voordrachten	109
9.	Associaties tussen psychologen	111
	<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
I.	Algemeen	111
II.	Afspraken	112
A.	Voorwerp en doel van de samenwerking	112
B.	Cliënteel en dossiers	113
C.	Wijze van besluitvorming en vertegenwoordiging	113
D.	Aansprakelijkheid	114
E.	Financiële werking	114
F.	Beëindiging van de associatie	114
G.	Betwistingen	115
10.	De aansprakelijkheid van de psycholoog	117
	<i>Mathilde Coëffé en Stefaan Callens</i>	
	Vooraf	117
I.	Inleiding	118
II.	De tuchtrechtelijke aansprakelijkheid	120
A.	De disciplinaire fouten	120
B.	De tuchtorganen	121
C.	De tuchtprocedure	121
	1. <i>De bijeenroeping en de raadpleging van het dossier</i>	122
	2. <i>De zitting</i>	123
	3. <i>De beslissing</i>	123
	4. <i>De tuchtsanctie</i>	124
	5. <i>De bij verstek gewezen beslissing</i>	124
	6. <i>Het beroep</i>	125
	7. <i>Het cassatieberoep</i>	125
III.	De strafrechtelijke aansprakelijkheid	126
A.	De strafrechtelijke inbreuk	126
	1. <i>Het legaliteitsbeginsel</i>	126
	2. <i>Het bewijs van het misdrijf</i>	130
	3. <i>De toepassing van de Strafwet in de tijd</i>	130
B.	De strafrechtelijke veroordeling	131
C.	Aspecten van de strafprocedure	132

1. <i>Het verhoor en de rechten van de verhoorde persoon</i>	132
2. <i>Het strafproces</i>	134
3. <i>De burgerlijke vordering</i>	136
IV. De burgerrechtelijke aansprakelijkheid	137
A. Algemene principes van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid	137
1. <i>De fout</i>	137
2. <i>De schade</i>	140
3. <i>Het oorzakelijk verband</i>	141
B. De aansprakelijkheid voor andermans daad	142
1. <i>De algemene aansprakelijkheidsgrond voor andermans daad</i>	143
2. <i>De specifieke situatie van de bedienden</i>	144
C. Elementen van de burgerrechtelijke procedure	145

Tweede deel
**De uitoefening van de klinische psychologie
als gezondheidszorgberoep**

1. Vakgebied van de klinische psychologie	149
<i>Karel De Witte</i>	
2. De uitoefening van de klinische psychologie	153
<i>Marc Van Overstraeten</i>	
I. Voorwaarden om de klinische psychologie te mogen uitoefenen	154
A. Eerste situatie	154
1. <i>Een erkenning in de klinische psychologie</i>	154
2. <i>Het visum van het diploma</i>	158
3. <i>Een professionele stage</i>	160
B. Tweede situatie	163
C. Derde situatie	165
II. De sancties met betrekking tot de voorwaarden voor de uitoefening van de klinische psychologie	168
III. De combinatie van de voorwaarden voor de uitoefening van de klinische psychologie en de voorwaarden voor het dragen van de titel van psycholoog	170
3. De rechten en verplichtingen van de klinisch psycholoog volgens de Wet Uitoefening Gezondheidszorgberoepen (WUG)	173
<i>Laura Boddez en Stefaan Callens</i>	
I. Verzekeren van de zorgcontinuïteit (art. 27 WUG)	173
II. Diagnostische en therapeutische vrijheid (art. 31 en 32 WUG)	174

III. Doorverwijzingsplicht (art. 31/1 WUG)	175
IV. Mededeling van gezondheidsgegevens aan andere behandelende beroepsbeoefenaars (art. 33 WUG)	175
V. Honoraria	176
A. Recht op honoraria (art. 35 en 36 WUG)	176
B. Gebruiksvergoeding (art. 37 WUG)	176
C. Verbod op ereloonverdeling en het ontvangen van verboden voordelen (art. 38 WUG)	177
VI. Verbod op medewerking of naamlening inzake onwettige uitoefening van de geneeskunde of artsenijbereidkunde (art. 39 WUG)	178
4. De rechten van de patiënt van de klinisch psycholoog (wet van 22 augustus 2002)	179
<i>Marie-Noëlle Derèse</i>	
I. De rechten van de patiënt	180
A. Het recht op kwaliteitsvolle dienstverstrekking (art. 5)	180
B. Het recht op vrije keuze van de beroepsbeoefenaar (art. 6)	181
C. Het recht op informatie over zijn gezondheidstoestand en de vermoedelijke evolutie ervan (art. 7)	182
1. <i>Het recht om te weten</i>	182
2. <i>Het recht om niet te weten</i>	183
3. <i>De therapeutische uitzondering</i>	184
D. Het recht op vrije en weloverwogen toestemming (art. 8)	184
1. <i>De basis en de draagwijdte van de toestemming</i>	184
2. <i>De kenmerken van de toestemming</i>	185
3. <i>Het logische gevolg: het recht om te weigeren</i>	187
4. <i>Uitzondering: het spoedgeval</i>	188
E. De rechten met betrekking tot het patiëntendossier (art. 9)	189
1. <i>Het recht op een zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard patiëntendossier</i>	189
2. <i>Het recht op rechtstreekse inzage in het dossier</i>	189
3. <i>Het recht om een afschrift te verkrijgen van het patiëntendossier</i>	191
F. Het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 10)	192
G. Het recht op de meest aangepaste zorg om de pijn te voorkomen, er aandacht voor te hebben, te evalueren, in aanmerking te nemen, te behandelen en te verzachten (art. 11bis)	192
H. De andere rechten van de patiënt (art. 8/1 en 8/2)	193
II. De vertegenwoordiging van de patiënt	193
A. De minderjarige patiënt	194
1. <i>Het principe</i>	194
2. <i>De nuancering van en de uitzondering op het principe</i>	194

B. De volwassen patiënt	195
III. De bemiddeling met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de patiënt	197
A. De organisatie van de ombudsfunctie	198
B. De competenties van de ombudsman	199
5. Het beroepsgeheim van de klinisch psycholoog	203
<i>Géraldine Mathieu en Claire Rommelaere</i>	
I. Het beroepsgeheim: veel meer dan een strafrechtelijke sanctie	203
II. Uitzonderingen	204
A. Getuigenis in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie	205
B. Gerechtelijke of disciplinaire procedure	207
C. Noodtoestand	208
D. Mishandeling van kwetsbare personen	211
E. Psycholoog gelast door een gerechtelijke of gezondheidsinstelling	213
III. Schending en gevolgen	214
IV. <i>Capita selecta</i>	215
A. Gedeeld beroepsgeheim	215
B. Minderjarige patiënt	219
C. Gevaarlijke patiënt	222
D. Patiënt in gevaar	223
E. Toestemming van de patiënt	225
6. eHealth	227
<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
I. Voor- en nadelen van eHealth	227
II. e-Health-platform en het delen van gegevens	228
7. Honoraria	233
<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
8. BTW	237
<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
9. Associaties tussen klinisch psychologen	239
<i>Liesbeth Van Leuven en Stefaan Callens</i>	
10. Kenmerken van de aansprakelijkheid van de klinisch psycholoog	241
<i>Mathilde Coëffé en Stefaan Callens</i>	
I. De tuchtrechtelijke aansprakelijkheid	241

II. De strafrechtelijke aansprakelijkheid	241
III. De burgerrechtelijke aansprakelijkheid	243
IV. De administratiefrechtelijke aansprakelijkheid	244
V. De centrale aansprakelijkheid van het ziekenhuis	244
A. Het principe van de centrale aansprakelijkheid	244
B. De uitzondering	246
VI. Fonds Medische Ongevallen	247
Index	251